

Spis treści

	Str.
Dorota Adamek-Hyska, <i>Polityka rachunkowości jednostek sektora finansów publicznych w świetle aktualnych przepisów prawa</i>	5
Małgorzata Adamik-Citak, <i>Porównanie informacji zawartej w sprawozdaniu finansowym prezentowanym według MSSF ze sprawozdaniem finansowym sporządzonym zgodnie z polskim prawem bilansowym</i>	19
Małgorzata Cieciora, <i>Generowanie użytecznej informacji ekonomicznej w sprawozdaniu finansowym w kontekście zachowania zasady wiernego i rzetelnego obrazu jednostki gospodarczej</i>	31
Jolanta Chluska, <i>Polityka rachunkowości w Rosji i w Polsce – wybrane aspekty</i>	43
Hanna Czaja-Cieszyńska, <i>Polityka rachunkowości według ustawy o rachunkowości i Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej dla Małych i Średnich Jednostek – analiza porównawcza</i>	57
Łukasz Furman, <i>Wpływ obciążeń podatkowych na politykę rachunkowości</i>	67
Jerzy Furman, <i>Badanie zasadności polityki rachunkowości przedsiębiorstwa przez biegłego rewidenta</i>	85
Witold Furman, <i>Polityka rachunkowości jako instrument kształtowania sprawozdania finansowego</i>	95
Waldemar Gos, <i>Przepływy pieniężne a polityka rachunkowości</i>	111
Waldemar Gos, Stanisław Hońko, <i>Prezentacja zmian polityki rachunkowości w sprawozdaniach finansowych spółek objętych indeksem WIG 20</i>	127
Jacek Kalinowski, <i>Porównywalność sprawozdań finansowych firm deweloperskich na tle krajowych i międzynarodowych regulacji rachunkowości</i>	145
Anna Kasperowicz, <i>Wycena usług długoterminowych i jej wpływ na wynik finansowy</i>	169

Tomasz Kondraszuk, <i>Polityka rachunkowości a zasada kontynuacji działania</i>	189
Cyryl Kotyla, <i>Propozycja zmian sposobu ujęcia nakładów na użytkowany składnik wartości niematerialnych i prawnych na przykładzie programu komputerowego</i>	201
Dorota Anna Mikulska, <i>Odzwierciedlanie rozpoznanych błędów lat ubiegłych w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym...</i>	211
Paweł Rumniak, <i>Standaryzacja wyceny wartości niematerialnych na potrzeby bilansowe przedsiębiorstwa</i>	235
Adrian Ryba, <i>Zmiana metody wyceny środków trwałych zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej a porównywalność sprawozdań finansowych – artykuł dyskusyjny</i>	251
Kamila Synak, <i>Wpływ ewolucji celu sprawozdania finansowego na makropolitykę rachunkowości</i>	265
Ewa Walińska, <i>Ujmowanie skutków polityki rachunkowości w sprawozdaniu finansowym</i>	279
Alina Warelis, <i>Odzwierciedlenie rezerw na świadczenia pracownicze w sprawozdawczości finansowej</i>	295
Edward Wiszniewski, <i>Praktyczne aspekty powstawania i wykorzystywania cichych rezerw w bankach w warunkach nierównowagi ekonomicznej</i>	311
Marzena Wrona, <i>Ujęcie w księgach rachunkowych skutków kontroli skarbowej dotyczącej lat ubiegłych</i>	325
Joanna Zuchewicz, <i>Polityka rachunkowości jednostki oraz ujęcie jej zmian w sprawozdaniu finansowym według regulacji polskich i międzynarodowych</i>	337
Katarzyna Żuk, <i>Zmiany zasad rachunkowości w zakładach pracy chronionej</i>	351
Ze współpracy z zagranicą	363
Станислав Кейш, Анна Есемчика, <i>Изменения учетной политики в финансовой отчетности Латвии</i>	363
Л.И. Стефанович, <i>Баланс банка: современные требования к транспарентности информации</i>	377
Informacja dla Autorów	391
Instructions for authors	395

Polityka rachunkowości jednostek sektora finansów publicznych w świetle aktualnych przepisów prawa

Dorota Adamek-Hyska

Streszczenie

Niejednolitość przepisów prawa finansów publicznych i prawa bilansowego w zakresie rachunkowości jednostek sektora finansów publicznych dotyczące zwłaszcza szczególnych zasad ewidencji wykonania budżetu, wyceny i ewidencji środków trwałych, obligatoryjnych planów kont, sztywnych wzorów i zasad sporządzania sprawozdań finansowych powoduje, że służby finansowo księgowe borykają się na co dzień z licznymi problemami w tworzeniu i stosowaniu polityki rachunkowości.

W artykule dokonano analizy najnowszych regulacji prawnych wybranych zakresów polityki rachunkowości typowych jednostek sektora finansów publicznych, a w szczególności państwowych i samorządowych jednostek budżetowych oraz samorządowych zakładów budżetowych.

Summary

Accounting practice of public finance sector entities in the light of legal regulations

The inconsistency of public finance law and accounting law which govern accounting for public finance sector entities, especially as regards the specific rules for presentation of budget performance, valuation and presentation of fixed assets, obligatory charts of accounts, and prescribed principles of financial statements preparation has led to a situation when financial and accounting staff have to deal with a number of problems related to adoption and application of accounting policies.

The article analyses legal regulations currently in force relating to selected aspects of accounting practice followed by typical units in the public finance sector and, in particular, central and local government budgetary entities and local government budgetary enterprises.

Porównanie informacji zawartej w sprawozdaniu finansowym prezentowanym według MSSF ze sprawozdaniem finansowym sporządzonym zgodnie z polskim prawem bilansowym

Małgorzata Adamik-Citak

Streszczenie

Celem artykułu jest przedstawienie różnic wynikających ze sporządzenia sprawozdania finansowego według MSSF a polską Uor, na przykładzie dwóch spółek notowanych na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Analizą został objęty ten sam okres sprawozdawczy, odzwierciedlony według dwóch różnych standardów sprawozdawczości finansowej. Została przedstawiona krótka charakterystyka różnic prezentacyjnych w sprawozdaniach: z sytuacji finansowej, całkowitych dochodów, zmian w kapitale własnym i przepływów pieniężnych, sporządzonych zgodnie z MSSF a Uor oraz przeprowadzona analiza płynności i obliczone wskaźniki cyklu konwersji gotówki, zadłużenia i rentowności na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego według MSSF i PSR.

Wyniki tej analizy pokazały, że skonsolidowane sprawozdanie zgodne z MSSF obrazuje gorszą sytuację ekonomiczną Spółek, co jest spowodowane bardziej rygorystycznymi wymogami prezentacyjnymi zobowiązań długoterminowych oraz ujęciem w kosztach programu motywacyjnego dla członków zarządu. Standardy UE są konstruowane dla biznesu, tak aby inwestorzy otrzymywali pełny obraz jednostki gospodarczej. O sprawozdaniu sporządzonym w duchu MSSF mówimy wtedy, gdy inwestor – po analizie takiego sprawozdania – otrzymuje pełny obraz kondycji finansowej podmiotu i jego wiedza jest porównywalna z wiedzą zarządu.

Summary

Comparison of information contained in financial statements prepared under International Financial Reporting Standards and in financial statements prepared in accordance with Polish accounting law

The article aims to present differences between financial statements prepared under IFRSs and under the Polish Accounting Act, using as example two public companies traded on the Warsaw Stock Exchange. The analysis covers the same reporting period, represented according to two different financial accounting standards. The article includes a short description of differences in the presentation of statements of: financial position, comprehensive income, changes in equity and cash flows, drawn up in accordance with IFRSs and the Polish Accounting Act. The liquidity analysis has been carried out and indicators of cash conversion cycle, debt and profitability have been calculated, based on consolidated financial statements under IFRSs and under PAS (Polish Accounting Standards). Results of the analysis indicate that the consolidated statement prepared according to IFRSs shows a worse economic situation of the Group, which is caused by stricter presentation requirements for non-current liabilities and board members' motivation program

being included in the costs. EU standards regulating business activity are designed to give investors a full picture of a business entity. A statement is drawn up in accordance with IFRSs if an investor, after an analysis of such a statement, receives a full picture of an entity's financial condition, and his knowledge is comparable to that of the management.

Generowanie użytecznej informacji ekonomicznej w sprawozdaniu finansowym w kontekście zachowania zasady wiernego i rzetelnego obrazu jednostki gospodarczej

Małgorzata Cieciora

Streszczenie

Szerokie grono użytkowników sprawozdań finansowych wymaga, aby informacje ekonomiczne zawarte w sprawozdaniu finansowym były wiarygodne, rzetelne, kompletne i w rzeczywisty sposób odzwierciedlały sytuację majątkową i finansową jednostki gospodarczej. Niestety, w obecnych czasach coraz częściej mówi się o braku użyteczności tradycyjnych sprawozdań finansowych. W artykule przedstawiono problem użyteczności sprawozdań finansowych w kontekście zachowania naczelnej zasady rachunkowości. Podjęto próbę dokonania interpretacji zasady wiernego i rzetelnego obrazu jednostki gospodarczej określając możliwe aspekty jej zastosowania przy sporządzaniu sprawozdania finansowego. Wnioskując zwrócono uwagę na potrzebę korzystania w obecnych czasach z parametrów wyceny dających możliwość wykazania w sprawozdaniu finansowym bieżącej wartości składników majątkowych, zasugerowano również indywidualizację podejścia do niektórych obszarów rachunkowości.

Summary

Presenting useful economic information in financial statements in the context of the true and fair view concept

A wide range of financial information users expects economic information from financial statements to be reliable and complete and to present a true and fair view of an entity's financial position and performance.

However, there is a prevailing opinion that today traditional financial reporting is losing its relevance. The paper addresses the question of the usefulness of financial reporting in relation to the main principle of accounting. An attempt was made to interpret the true and fair view concept and to define the extent of its applicability in financial reporting. In conclusion the author emphasized the need to make use of measures which show the current value of assets, and suggested individual approach to some areas of accounting.

Polityka rachunkowości w Rosji i w Polsce – wybrane aspekty

Jolanta Chluska

Streszczenie

Polityka rachunkowości powinna stworzyć warunki prezentacji prawdziwego, rzetelnego i wiernego obrazu działalności przedsiębiorstwa w sprawozdaniu finansowym. Odbiorcy informacji płynących z systemów rachunkowości oczekują, że będą one prawidłowe i pozwolą im podjąć właściwe decyzje gospodarcze, na przykład dotyczące alokacji środków finansowych. Artykuł charakteryzuje zasady ustalania polityki rachunkowości w Rosji, podkreślając różnice w porównaniu z zasadami przewidzianymi w Polsce.

Summary

Accounting policy in Russia and in Poland – chosen aspects

Accounting policy should provide conditions for presenting in financial statements a true and fair view of the financial position and performance of a business entity. The users of accounting information expect that it will be useful and will enable them to make right business decisions, e.g. decisions on allocation of financial resources. The article describes the rules for establishing the accounting policy in Russia, underlining the differences between those rules and the principles adopted in Poland.

Polityka rachunkowości według ustawy o rachunkowości i Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej dla Małych i Średnich Jednostek – analiza porównawcza

Hanna Czaja-Cieszyńska

Streszczenie

Postępujący proces globalizacji oraz internacjonalizacja działalności przedsiębiorstw, w tym także małych i średnich, wywarły ogromną presję na system rachunkowości. Jako efekt długiej i wytężonej pracy. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w lipcu 2009 r. Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej dla Małych i Średnich Jednostek. Celem niniejszego artykułu jest próba przybliżenia idei koncepcji standaryzacji rachunkowości małych i średnich przedsiębiorstw poprzez porównanie podstawowych rozwiązań dotyczących zasad (polityki) rachunkowości proponowanych przez MSSF dla MSJ z przyjętymi w Uor. Analiza porównawcza została przeprowadzona w trzech odsło-

nach. W części pierwszej zdefiniowano pojęcie zasad (polityki) rachunkowości, z kolei drugi etap porównań dotyczył procedury zmian w dotychczas stosowanych zasadach (polityce) rachunkowości. Przedmiotem trzeciego (ostatniego) etapu było syntetyczne zestawienie podobieństw i różnic w stosowaniu zasad (polityki) rachunkowości według MSSF dla MSJ i Uor.

Summary

Accounting policies according to International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities and Polish regulations – a comparative analysis

The intensified flow of capital, technology, goods, services and human capital between countries caused the need to standardize financial reporting also for small and medium-sized enterprises. In 2009 International Accounting Standards Board (IASB) published International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities as a result of long and complicated research. The study is aimed at exploring the concept of accounting standardization for small and medium-sized enterprises through a comparison of accounting policies in Polish and international regulations. The comparative analysis proceeds in three parts: the first part deals with definition of accounting policies, the second part addresses changes in accounting policies, and the last part shows the most important similarities and differences between Polish and international regulations.

Wpływ obciążeń podatkowych na politykę rachunkowości

Lukasz Furman

Streszczenie

Artykuł objaśnia bardzo ważną problematykę związaną z polityką rachunkowości w jednostce gospodarczej. Każde z przedsiębiorstw płaci podatki od sprzedaży, jak też od dochodu. Zadaniem systemu rachunkowości jest tak ujmować operacje gospodarcze, aby można było w każdej chwili sprawdzić wartość zapłaconego podatku. Ponadto zasady rachunkowości powinny uwzględniać wymogi podatkowe, ponieważ pomaga to wyliczyć należności publicznoprawne.

Summary

Accounting policy in the context of taxes

The article explores a very important issue connected with accounting policies in an economic unit. Each company pays taxes on sales as well as on income. The accounting system in an enterprise should be so designed as to enable the recording of the transactions in such a way as to be able to easily check the value of taxes paid whenever necessary.

Badanie zasadności polityki rachunkowości przedsiębiorstwa przez biegłego rewidenta

Jerzy Furman

Streszczenie

Celem artykułu jest ukazanie roli polityki rachunkowości w badaniu sprawozdań finansowych. Przedsiębiorstwa, mając pewną swobodę przy wyborze stosowanych zasad rachunkowości, przekraczają niekiedy granice dopuszczone przepisami prawa. Biegły rewident badając politykę rachunkowości sprawdza, czy przyjęte rozwiązania są zasadne, legalne, przestrzegane oraz ujawnione w należyty sposób w sprawozdaniu finansowym. Podnosi to wiarygodność sprawozdań finansowych i przyczynia się do lepszego rozumienia zamieszczonych informacji. W tym kontekście badanie polityki rachunkowości jawi się jako jeden z kluczowych obszarów badania sprawozdania finansowego.

Summary

The role of auditing an entity's accounting policies

This paper is written to show the importance of auditing the accounting policies adopted and followed by companies. Enterprises, having some discretion in selecting the accounting principles, sometimes use solutions prohibited by law. The auditor, in auditing the accounting policies, is checking whether the adopted solutions are reasonable, allowed by law and duly disclosed in the financial statements. This enhances the credibility of financial statements and contributes to a better understanding of financial information. In that context, the examination of accounting policy is seen as one of the key areas of audit.

Polityka rachunkowości jako instrument kształtowania sprawozdania finansowego

Witold Furman

Streszczenie

Polityka rachunkowości to dokument opisujący przyjęte i stosowane w praktyce przez jednostkę gospodarczą zasady rachunkowości. Prawo bilansowe, pozwalając jednostce dokonać wyboru określonych wariantów prezentacji i wyceny posiadanych aktywów i pasywów, jednocześnie zobowiązuje jednostkę do dokonania takiego wyboru. Czynność taka powinna być jednak poprzedzona głęboką analizą charakteru i profilu działalności jednostki gospodarczej. Wynika to z faktu, że na podstawie dokonanych wyborów prowadzi się księgi rachunkowe oraz w określony sposób sporządza sprawozdanie finansowe.

Celem artykułu jest zaprezentowanie polityki rachunkowości jako instrumentu, który oddziałuje na sprawozdania finansowe jednostki gospodarczej, które z kolei są podstawą do podejmowania określonych decyzji przez zainteresowane podmioty (odbiorcy sprawozdania finansowego). W niniejszym artykule przedstawiono różne możliwości wyceny i prezentacji danych sprawozdawczych mających zastosowanie w poszczególnych elementach sprawozdania finansowego. Jednostka budując politykę rachunkowości powinna uczynić to w taki sposób, aby sprawozdanie finansowe, które jest tworzone na podstawie jej zapisów ewidencyjnych, rzetelnie i wiarygodnie przedstawiało sytuację majątkowo-kapitałową.

Summary

Accounting policies as an instrument affecting the financial statements

Accounting policy is a document describing accounting principles adopted and followed in practice by an enterprise. Accounting law allows entities to choose among the permitted options for the presentation and valuation of their assets and liabilities. The choice of the options should be preceded by analysis of the entity's character and profile of activity.

This article aims to present accounting policies as an instrument which affects the financial statements, which in turn are the basis for making economic decisions by external users of financial information. In conclusion, accounting policies adopted by an entity should result in financial statements which convey a true and fair view of its financial position and performance.

Przepływy pieniężne a polityka rachunkowości

Waldemar Gos

Streszczenie

Celem artykułu jest próba odpowiedzi na pytanie: czy zmiany polityki rachunkowości, wartości szacunkowych oraz ujawnione błędy z lat ubiegłych wpływają na informacje o przepływach pieniężnych. Z przedstawionego w opracowaniu przykładu wynika, że przyjęte rozwiązania polityki rachunkowości oraz ich zmiany wpływają na informacje prezentowane w sprawozdaniu finansowym. Polityka rachunkowości nie ma jednak wpływu na informacje o przepływach pieniężnych zestawiane według metody bezpośredniej.

Summary

Cash flows and accounting policy

The purpose of the paper is to try to answer the following question: Do changes in the entity's accounting policy, accounting estimates and disclosed errors of the previous years affect information about cash flows? The example presented in the study shows that the adopted solutions, i.e. accounting policies, as well as their changes affect information presented in the financial statement. However, accounting policies do not affect information about cash flows generated using the direct method.

Prezentacja zmian polityki rachunkowości w sprawozdaniach finansowych spółek objętych indeksem WIG 20

Waldemar Gos, Stanisław Hońko

Summary

Presentation of changes in accounting policy in financial statements of companies listed in the WIG 20 index

Accounting policy is a set of the most important principles used by an entity, including the principles followed in preparing financial statements. The principles may be changed for various reasons. The aim of the authors is to identify circumstances leading to changes in accounting policy as well as to evaluate the ways of showing the results of these changes in the context of comparability of reported information. The study examined consolidated financial statements of chosen public companies for year 2009. The performed analysis demonstrates that companies only slightly modify their accounting policy if not obliged, and the changes are usually the result of applying new IAS/IASF. The observed regularities are: presenting large fragments of IAS/IFRS in financial statements and the lack of information about changes in the value of individual items of the financial statements which have been caused by changes in the accounting policy.

Porównywalność sprawozdań finansowych firm deweloperskich na tle krajowych i międzynarodowych regulacji rachunkowości

Jacek Kalinowski

Streszczenie

Celem artykułu jest przedstawienie regulacji międzynarodowych dla działalności deweloperskiej, w tym zwłaszcza interpretacji IFRIC 15 na tle rozwiązań polskich i amerykańskich. W czasie, gdy po największej fali kryzysu na rynku pozostali najsilniejsi deweloperzy, ogromnego znaczenia nabiera pozyskiwanie kapitału zewnętrznego przez te spółki. Tworzenie więc rzetelnej informacji o prowadzonej działalności staje się priorytetowym celem przedsiębiorstw deweloperskich. Obecne regulacje polskie istotnie odbiegają w swoich rozwiązaniach od regulacji międzynarodowych, co może prowadzić do braku porównywalności między sprawozdaniami finansowymi deweloperów zarówno w ujęciu lokalnym, jak i globalnym. Dlatego należy się spodziewać, że w niedalekiej przyszłości nastąpi dostosowanie regulacji polskich do regulacji międzynarodowych w opisywanym zakresie, co tym bardziej podnosi znaczenie znajomości międzynarodowych regulacji rachunkowości dla branży deweloperskiej.

Summary

Comparability of financial reports of real estate developers in the context of Polish and international accounting regulations

The aim of this article is to present international regulations for real estate development activities, in particular IFRIC Interpretation 15 Agreements for the Construction of Real Estate, and to compare them with Polish and American solutions. Today, when the period of the deepest recession is over and only the strongest developers have survived on the market, it is very important for these companies to find external capital. Therefore providing reliable information on their activity becomes the highest priority for developers. There are significant discrepancies between the Polish and international regulations, which can lead to the lack of comparability between developers' financial statements, both at the local and global level. Thus it can be expected that in the near future Polish regulations in this area will be adjusted to international solutions, which makes it even more important to become acquainted with international accounting regulations.

Wycena usług długoterminowych i jej wpływ na wynik finansowy

Anna Kasperowicz

Streszczenie

Usługi długoterminowe są świadczeniami, które podlegają odrębnym przepisom w kwestii ich wyceny na dzień bilansowy w stosunku do innych usług. Przepisy te dopuszczają możliwość wyceny tych świadczeń według dwóch metod, których zastosowanie skutkuje odmiennymi wartościami wyniku finansowego jednostki jako całości. Skutki tych zmian mają znaczący wpływ na wynik finansowy jednostki gospodarczej i ich dokonywanie przy zachowaniu zasady ciągłości sprawia, że jednostka może ujawniać różne wyniki finansowe w zależności od przyjętego ryzyka realizacji usługi, bez konieczności doprowadzania danych do porównywalności.

Summary

Valuation of long-term contracts and its impact on the financial result of the enterprise

Long-term construction contracts are the type of services that are governed by different regulations than other types of services. These regulations allow the possibility of valuation of these services according to two methods, whose application results in different values of the results of the unit as a whole. The effects of these changes have a significant impact on the financial result of the enterprise. Making them while observing the principle of continuity means that the entity may disclose different financial results, depending on the assumed risk of the service, without having to supply data for comparability.

Polityka rachunkowości a zasada kontynuacji działania

Tomasz Kondraszuk

Streszczenie

W artykule przedstawiono kompleksowe podejście do określania polityki rachunkowości, oparte na zasadzie kontynuacji działalności i służące realizacji przyjętej przez jednostkę strategii rozwoju. Potraktowano kształtowanie polityki rachunkowości jako wieloetapowy proces zarządczy (kierowniczy) służący adaptacji obowiązującego prawa i regulacji w zakresie rachunkowości finansowej dla potrzeb jednostki gospodarczej. W tym celu przeprowadzono próbę integracji najważniejszych elementów polityki rachunkowości, za które przyjęto: cele rachunkowości, zasady (normy), ich akceptację (wybór), realizację (generowanie sprawozdań) i analizę. Uznano, że w ten sposób powstała „CZARA” polityki rachunkowości stanie się niewyczerpanym źródłem inspiracji dla doskonalenia funkcjonowania rachunkowości (sprawozdawczości finansowej).

Summary

Accounting policy and the going concern concept

The article presents a comprehensive approach to determining the accounting policy of an entity based on the going concern assumption and intended to help implement the development strategy adopted by the entity.

The shaping of accounting policy is viewed as a multi-step management process aimed at adapting current financial accounting regulations to the needs of a particular entity.

The authors propose an approach which integrates the key elements of accounting policy, which include: the objectives of accounting, rules (standards), their acceptance (selection), implementation (preparation of financial statements) and analysis. This approach is believed to be a source of inspiration for improvement of accounting (financial reporting).

Propozycja zmian sposobu ujęcia nakładów na użytkowany składnik wartości niematerialnych i prawnych na przykładzie programu komputerowego

Cyryl Kotyla

Streszczenie

Opracowanie jest poświęcone analizie istniejących zasad ewidencji, rozliczania i prezentacji w sprawozdaniu finansowym nakładów ponoszonych przez jednostki na użytkowane składniki wartości niematerialnych i prawnych na przykładzie pro-

gramu komputerowego. Poza analizą stanu obecnego wskazano również pożądany kierunek zmian przepisów prawa bilansowego. Proponowane zmiany są analogiczne do stosowanych w odniesieniu do środków trwałych, polegających na odnoszeniu nakładów na użytkowany środek trwały (zwiększenie wartości środka trwałego), a więc wprowadzenie tzw. zwiększenia wartości składnika wartości niematerialnych i prawnych w miejsce aktualnego odnoszenia w koszty tych nakładów lub tworzenia nowego, odrębnego składnika wartości niematerialnych i prawnych.

Summary

Proposal for changing the accounting treatment of costs of intangible fixed assets using computer software as example

The article presents current accounting rules regulating the recording, accounting for and presenting in financial statements of expenditure on intangible fixed assets in use, on the example of a computer program. The analysis is followed by indicating a direction of necessary – in the author's opinion – changes in accounting legislation relating to this issue. The author's proposal is to treat such expenditure in the same way as capital expenditure (money spent on fixed assets), which increases the value of an asset, rather than expensing it or creating a new item of intangible assets.

Odzwierciedlanie rozpoznanych błędów lat ubiegłych w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym

Dorota Anna Mikulska

Streszczenie

Zgodnie z Uor księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco, natomiast sprawozdanie finansowe powinno rzetelnie i jasno przedstawiać sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy jednostki. Wymóg ten oznacza m.in., iż każde zdarzenie dotyczące danego okresu sprawozdawczego należy wprowadzić do ksiąg rachunkowych tego okresu, a każdą istotną informację zawrzeć w sprawozdaniu finansowym. W praktyce księgowej zdarzają się jednak różnego rodzaju błędy w zakresie ewidencji operacji gospodarczych, które nie zawsze zostają bieżąco rozpoznane.

Celem artykułu jest wskazanie, w jaki sposób – w świetle Uor i standardów międzynarodowych – należy odzwierciedlać rozpoznane błędy lat ubiegłych w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym jednostki. Artykuł rozpoczyna ogólna charakterystyka i klasyfikacja błędów lat ubiegłych. Następnie przedstawiono zasady ujmowania tych błędów w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym w zależności od istotności i momentu rozpoznania błędu – przed czy po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za dany rok obrotowy. Poszczególne zagadnienia ilustrują praktyczne przykłady.

Summary

Prior year adjustments in accounting books and financial statements

According to the Accounting Act, the accounting books shall be kept true, faultless, verifiable, updated, whereas the financial statements shall honestly and clearly present the financial position, performance and financial result of an entity. This requirement means, among others, that every occurrence concerning a certain reporting period should be entered into the accounting books of this period, and every material information should be included in the financial statements. However, in the accounting practice, various errors occur in the recording of transactions that are not always immediately detected.

The aim of the article is to show how – in the light of the Accounting Act and International Financial Reporting Standards – to reflect the discovered errors of the previous years in the accounting books and the financial statements of an entity. The article starts with general description and classification of the errors of the previous years. Next, it presents methods of treatment of such errors in the accounting books and in the financial statements depending on their significance and time of detection – before or after the approval of the financial statements for a given financial year. Particular topics are illustrated by practical examples.

Standaryzacja wyceny wartości niematerialnych na potrzeby bilansowe przedsiębiorstwa

Paweł Rumniak

Streszczenie

Artykuł zawiera analizę literatury z zakresu standaryzacji postępowania ze składnikami niematerialnymi przedsiębiorstwa. Autor porusza kwestie standaryzacji tej grupy z punktu widzenia rachunkowego, sprawozdawczego oraz wyceny. Jako naturalny wniosek z przedstawionej analizy podano, że standard wyceny i raportowania informacji na temat składników niematerialnych i prawnych powinien uwzględniać osiągnięcia w zakresie standardów rachunkowych, sprawozdawczych oraz wyceny.

Summary

Standardization of intangible assets valuation

The article contains analysis of literature on intangible assets valuation and reporting standardization. The author uses three different approaches to intangibles: accounting approach, valuation approach and reporting approach. The standard on intangible assets should draw on the experience and achievements in the area of accounting, reporting and measurement standardization.

Zmiana metody wyceny środków trwałych zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej a porównywalność sprawozdań finansowych – artykuł dyskusyjny

Adrian Ryba

Streszczenie

W artykule wykazano, że zmiana metody wyceny (zgodnie z regulacjami MSSF) środków trwałych podlegających odpisom amortyzacyjnym może uniemożliwić porównywalność sprawozdań finansowych sporządzonych przed i po dokonaniu zmiany metody wyceny. Problem z porównywalnością jest efektem zmiany metody naliczania amortyzacji – następuje przejście od naliczania amortyzacji na podstawie kosztu historycznego, do naliczania amortyzacji na podstawie kosztu bieżącego. Rozwiązaniem powstałego problemu jest wprowadzenie do modelu opartego na wartości przeszacowanej – metody naliczania amortyzacji opartej na koszcie historycznym.

Summary

Change of the method of fixed assets measurement in accordance with International Financial Reporting Standards and comparability of financial statements – a discussion paper

This contribution demonstrates that a change of the method of depreciable fixed assets valuation (in accordance with IFRS) can impair comparability of financial statements prepared before and after the change of the valuation method. The problem with comparability is caused by a change in the method of calculating depreciation – it is calculated using current cost instead of historical cost. The solution of this problem is to introduce calculation of depreciation under historical cost to the revaluation model.

Wpływ ewolucji celu sprawozdania finansowego na makropolitykę rachunkowości

Kamila Synak

Streszczenie

Ewolucja celu sprawozdania finansowego w kierunku dostarczania informacji na temat efektywności finansowej nawiązuje do podstawowego celu prowadzenia działalności biznesowej. Efektywność finansowa jest podstawowym kryterium oceny działań podmiotów gospodarczych. Prawidłowa identyfikacja, wycena oraz ujawnienie poszczególnych elementów składających się na efektywność finansową jest zatem sprawą kluczową. Podstawą do oceny efektywności finansowej działalności gospodarczej są sprawozdania finansowe. Elementy składające się na efektywność finansową – to przycho-

dy i koszty oraz aktywa i zobowiązania. Ich ujęcie zgodnie z zasadami rachunkowości przyjętymi przez jednostkę warunkuje poziom kapitału własnego. Badanie i ocena efektywności finansowej koncentruje się więc wokół kapitału własnego. Przyrost bądź spadek kapitału własnego informuje o przyroście bądź spadku bilansowej wartości przedsiębiorstwa. Bilansowa wartość przedsiębiorstwa stanowi zatem podstawowy miernik efektywności finansowej.

W artykule przedstawiono analizę zmian w zakresie prezentacji poszczególnych elementów sprawozdania finansowego w świetle MSR 1, pod wpływem ewolucji celu sporządzania sprawozdania finansowego. Zakres informacji prezentowanych w poszczególnych elementach sprawozdania finansowego jest przedmiotem MSR. Na skutek ewolucji celu sprawozdania finansowego zmianie uległa makropolityka rachunkowości. Największe zmiany dotyczą sposobu prezentowania wyników działalności. Mikropolityka rachunkowości w tym zakresie jest ograniczona do wyboru rozwiązania spośród określonych w standardzie. Zrozumiałość informacji ma zapewnić informacja dodatkowa w której powinny być ujawnione zasady wyceny składników bilansowych, przyjęta koncepcja pomiaru wyników oraz główne okoliczności i czynniki wpływająca na efektywność finansową.

Summary

Impact of the evolution of financial statements objective on accounting policy at macro level

The evolution of the financial statements objective towards provision of information about financial effectiveness reflects the basic aim of business activity. Financial effectiveness is the main element in evaluating an entity's activity. Proper identification, measurement and disclosure of the components of financial effectiveness are of key importance. Financial statements provide a basis for evaluating financial effectiveness. Revenues, costs, assets and liabilities are the elements of financial effectiveness. Their recognition in accordance with an entity's accounting policies determines the level of equity capital. An increase or decrease in equity capital informs about an increase or decrease in firm value presented in the balance sheet. Firm value is then the main measure of financial effectiveness.

The aim of this article is to analyse the changes in the elements of financial statements caused by the evolution of financial statements objective.

The greatest changes have occurred in the way the results of activity are presented.

Comprehensibility of information will be improved by supplementary information which includes information about the principles of balance sheet items measurement, the adopted method of performance measurement, and the main circumstances and factors which influence financial effectiveness.

Ujmowanie skutków polityki rachunkowości w sprawozdaniu finansowym

Ewa Walińska

Streszczenie

Artykuł jest poświęcony prezentacji skutków zmian polityki rachunkowości w sprawozdaniu finansowym. Dokonano w nim krytycznej analizy obowiązujących regulacji rachunkowości w tym obszarze – MSR 8 *Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów* oraz Ustawy o rachunkowości i na tej podstawie przedstawiono propozycję ujawnień w informacji dodatkowej.

Należy podkreślić, iż zmiana polityki rachunkowości to szczególne zdarzenie, a umiejętne prezentowanie jej skutków w sprawozdaniu finansowym decyduje o rzetelności i przejrzystości danych finansowych, czyli ma istotny wpływ na wizerunek jednostki.

Summary

Disclosing the effects of changes in accounting policies in the financial statements

The article deals with presentation in the financial statements of the effects of changes in accounting policies. It offers a critical analysis of current accounting regulations in this area – IAS 8 *Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors* and the Accounting Act – and presents a proposal for disclosing the effects of such changes in supplementary information (notes to financial statements).

It should be emphasized that a change in accounting policies is a special event, and proper presentation of its effect on the financial statements determines the fairness and transparency of financial data, which has a significant impact on the company's image.

Odzwierciedlenie rezerw na świadczenia pracownicze w sprawozdawczości finansowej

Alina Warelis

Streszczenie

Rezerwy tworzy się na pewne lub w dużym stopniu prawdopodobne przyszłe zobowiązania, których kwoty można w sposób wiarygodny oszacować. Przyszłe zobowiązania mogą wynikać m. in. z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych. Zasady szacowania wysokości, rozliczania oraz sposób ewidencji rezerw na świadczenia pracownicze powinny być opisane w przyjętej przez jednostkę polityce rachunkowości. Rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze kwalifikuje się do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów oraz wykazuje jako rezerwy na zobowiązania. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów powstałe na skutek utworzonych rezerw na przyszłe świadczenia

pracownicze powinny być ustalone w wiarygodnie oszacowanej wartości. Zalecaną metodą szacowania rezerwy na świadczenia pracownicze jest wycena aktuarialna, bowiem ustalenie kwot rezerw jest oparte na założeniach zależnych od warunków makroekonomicznych, rotacji pracowników, ryzyka śmierci i innych.

Celem opracowania jest wskazanie sposobu ujęcia rezerw na świadczenia pracownicze w sprawozdawczości finansowej. Przeprowadzenie badań będzie polegało na poznaniu metod szacunku wartości oraz sposobu ujęcia w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym rezerw na świadczenia pracownicze. Analizę problemu przeprowadzono na podstawie danych empirycznych dotyczących utworzonych rezerw na świadczenia pracownicze w wybranym podmiocie badań – spółce transportowej. Zrealizowanie założonych celów wymagało wykorzystania opisowej metody badań.

Summary

Reflection of provisions for employee benefits in financial reporting

Provisions are created for certain or highly probable future liabilities whose amounts can be reasonably estimated. Future liabilities can result from, among others, future employee benefits. Rules of estimating the amount, settlement and way of accounting for provisions for employee benefits should be described as part of accounting policies adopted by an entity. Provisions for future employee benefits are classified as accrued expenses and reported as provisions for liabilities. Accrued expenses resulting from provisions created for future employee benefits should be determined in a reliably estimated amount. A recommended method to estimate provisions for employee benefits is actuarial valuation, since estimation of provision amounts is based on assumptions dependent on macroeconomic conditions as well as labour turnover, death risk and others.

The aim of this study is to present the treatment of provisions for employee benefits in financial reporting. The conducted research reviews the methods of value estimation and ways of accounting for provisions for employee benefits. The analysis of these issues was carried out on the basis of empirical data on provisions for employee benefits in a transportation company. To achieve the objectives of this study a descriptive method of research was used.

Praktyczne aspekty powstawania i wykorzystywania cichych rezerw w bankach w warunkach nierównowagi ekonomicznej

Edward Wiszniowski

Streszczenie

W artykule omówiono istotę oraz możliwości wykorzystania cichych rezerw, które mogą wystąpić w bankach wskutek braku wykorzystania prawa pomniejszania rezerw celowych na kredyty zagrożone o wartość przyjętych zabezpieczeń. Przy tej samej wielkości ryzyka kredytowego, występowanie cichych rezerw może stanowić dodatko-

wy bufor zabezpieczający banki przed utratą wypłacalności i zagrożeniem kontynuacji działania. Stan ten nie wpływa na ciągłość przyjętej polityki rachunkowości. Przeprowadzona analiza krajowego sektora bankowego wykazała jego bezpieczeństwo i brak cichych rezerw.

Summary

Practical aspects of the creation and use of hidden reserves in banks in conditions of economic imbalance

The article discusses the nature and possible use of hidden reserves that may occur in banks in the absence of the practice aiming at decreasing specific provisions for loans threatened by the value of any assumed collateral. Assuming that the credit risk is of an equal scale, the presence of hidden reserves may constitute an additional security buffer against the loss of solvency of banks and a threat associated with continuing in activity. This condition does not affect the continuity of the adopted accounting policy. The conducted analysis of the domestic banking sector has demonstrated its safety and lack of hidden reserves.

Ujęcie w księgach rachunkowych skutków kontroli skarbowej dotyczącej lat ubiegłych

Marzena Wrona

Streszczenie

Artykuł przedstawia zasady ujęcia skutków kontroli skarbowej w księgach rachunkowych. Jednym z podstawowych problemów jest ustalenie okresu, do którego należy odnieść wynik kontroli skarbowej. W praktyce trzeba sprawdzić, czy sprawozdanie finansowe zostało już zatwierdzone, czy nie. W pierwszym przypadku, po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego, skutki kontroli skarbowej wykazujemy w księgach rachunkowych roku, w którym wykryto te błędy. Jeśli zaś nieprawidłowości dotyczą roku, którego sprawozdanie finansowe nie zostało jeszcze zatwierdzone, korekty należy dokonać w księgach rachunkowych roku, w którym popełniono błąd.

Kolejnym problemem jest określenie, jaki mają wpływ wykryte nieprawidłowości przez kontrolę skarbową na rzetelność sprawozdania finansowego, tj. czy popełnione błędy są istotne, czy nie. Błędy istotne odnosimy na kapitał (fundusz) własny i wykazujemy jako „zysk (strata) z lat ubiegłych”, zaś nieistotne ujmujemy w księgach rachunkowych roku, w którym je wykryto, z tą różnicą, że jeśli nawet dotyczą podstawowej działalności operacyjnej, skutkami ich korekty obciąża się lub uznaje odpowiednio pozostałe koszty lub przychody operacyjne.

Summary

Results of tax inspection of prior periods in accounting ledgers

The article presents methods of entering the results of tax inspection into accounting ledgers. One of the main problems is determining the exact time period to which the tax inspection results relate. In practice, it consists in establishing whether the prior period financial statement has been approved or not. In the first case, after the financial statement has been approved, the results of the tax inspection are entered into ledgers of the period when the errors were discovered. And if the irregularities relate to the period of which financial statement has not been approved yet, they should be corrected in the ledgers of the period that the error occurred in.

Another problem is determining the influence that the discovered irregularities have on the reliability of the financial statement, i.e. whether the errors are material or not. And so, material errors should be put to own capital (funds) and presented as „retained profit or loss”, while not material errors are entered into ledgers of the period when they were discovered. However, even if they concern the basic operating activities, the effect of correcting the error should be presented in either „other operating income” or „other operating costs”.

Polityka rachunkowości jednostki oraz ujęcie jej zmian w sprawozdaniu finansowym według regulacji polskich i międzynarodowych

Joanna Zuchewicz

Streszczenie

W artykule stawia się tezę, że możliwość zmian polityki rachunkowości jednostki zależy od zakresu prawa swobodnego wyboru przy jej kreowaniu. Celem opracowania jest prezentacja obszarów występowania prawa wyboru przy opracowywaniu polityki rachunkowości jednostki w regulacjach polskich oraz międzynarodowych, w ramach których podmiot może dokonywać późniejszych zmian, a także wskazanie ujęcia tych zmian w sprawozdaniu finansowym. Efektem przeprowadzonych rozważań jest propozycja dwóch kierunków zmian polskiego prawa bilansowego:

- 1) przyjęcie rozwiązań zawartych w MSR 8 lub w standardach amerykańskich, dotyczących ujęcia zmian polityki rachunkowości w sprawozdaniach finansowych,
- 2) zmniejszenie zakresu prawa swobodnego wyboru przy kreowaniu polityki rachunkowości jednostki.

Zdaniem autorki, proponowane rozwiązania zapewniłyby porównywalność sprawozdań finansowych polskich podmiotów.

Summary

Changes of accounting policies and their presentation in financial statements according to Polish and international regulations

The article puts forward the thesis that the possibility of changes in accounting policies of an entity depends on the scope of freedom in choosing the permitted options. The objective of this study is to identify the areas in Polish and international regulations which allow choices in determining an entity's accounting policy and freedom to change it later, and to indicate presentation of these changes in financial statements. The study has resulted in suggesting two directions of changes in Polish accounting law:

- 1) accepting solutions included in IAS 8, or in American standards referring to the presentation in financial statements of changes in accounting policies,
- 2) limiting the allowed scope of choice in adopting an entity's accounting policies.

In the author's opinion the suggested solutions would ensure the comparability of financial statements prepared by Polish entities.

Zmiany zasad rachunkowości w zakładach pracy chronionej

Katarzyna Żuk

Streszczenie

Celem publikacji jest przedstawienie zmian w polityce rachunkowości zakładów pracy chronionej w związku ze zmianami systemu wsparcia tych zakładów w latach 2004–2010.

W latach 2004–2010 zmieniał się system wsparcia zatrudniania pracowników niepełnosprawnych. Pracodawcy prowadzący zakłady pracy chronionej zmieniali zasady rachunkowości, ujmując uzyskiwaną pomoc jako zmniejszenie kosztów działalności operacyjnej bądź jako pozostałe przychody operacyjne.

W celu zapewnienia porównywalności sprawozdań finansowych, zakłady pracy chronionej w roku obrotowym, w którym wprowadzili zmiany w zasadach (polityce) rachunkowości, powinni podać przyczyny tych zmian, określić liczbowo ich wpływ na wynik finansowy oraz zapewnić porównywalność danych sprawozdania finansowego dotyczących roku poprzedzającego rok obrotowy, w którym dokonano zmian.

Summary

Changes in accounting policies of supported employment enterprise

The aim of this contribution is to present changes in accounting policies of supported employment enterprise caused by the revision of the system of financial support for these institutions in the years 2004–2010.

The support system for employing persons with disabilities has changed significantly since 2004. Employers running supported employment enterprises changed their accounting policies, treating financial aid either as decrease in the costs of their operating activity or increase in other operating income.

In order to ensure the comparability of financial statements, supported employment companies, in the financial year when the changes in adopted accounting principles (accounting policy) were introduced, should give reasons for these changes, state their effect on financial results, and ensure the comparability of information in the financial statement for the year before the financial year in which the changes were introduced.

ZE WSPÓŁPRACY Z ZAGRANICĄ

Изменения учетной политики в финансовой отчетности Латвии

Станислав Кейш, Анна Есемчика

Streszczenie

Zmiany polityki rachunkowości w sprawozdawczości finansowej przedsiębiorstw na Łotwie

Artykuł dotyczy analizy zmian, jakie dokonały się w ewidencji, polityce finansowej i sprawozdawczości w ciągu ostatniego dziesięciolecia na Łotwie. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że w całym tym okresie łotewski system ewidencji i sprawozdawczości finansowej był harmonizowany z europejskim system ewidencji. W ciągu tego okresu powstawała i ulepszana była prawna podstawa wyceny i ewidencji księgowej. W opracowaniu została przeprowadzona analiza aktów normatywnych, ukazujących istotne zmiany w łotewskim systemie ewidencji i sprawozdawczości finansowej.

Summary

Disclosure of changes in accounting policies in financial reporting of companies in Latvia

The paper provides analysis of the changes that have taken place in Latvian accounting, financial policy and reporting over the last decade, including presentation of the main legal and regulatory acts to illustrate these changes. It should be stressed that during this time the Latvian system of accounting and financial reporting was revised in conformity with the European accounting regulations, and its legal foundations were created.

Баланс банка: современные требования к транспарентности информации

Л.И. Стефанович

Содержание

В статье исследованы вопросы формирования основной формы финансовой отчетности банков – бухгалтерского баланса в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь и МСФО. В качестве стратегического направления осуществления дальнейшего процесса сближения национальной системы бухгалтерского учета и отчетности в банках с международной, автором предлагается единая унифицированная форма бухгалтерского баланса для применения банками при формировании индивидуальной финансовой отчетности в соответствии с требованиями национального законодательства и МСФО.

Summary

Bank's balance sheet: Current transparency requirements

The article offers analysis of some aspects of the presentation of the main form of financial reporting – balance sheet – prepared under Belarusian legislation and according to IFRS. The author proposes to use the unified form of balance sheet for banks in preparing individual financial reports according to Belarusian legislation and IFRS and considers it to be the strategic direction of further convergence of the national and international systems of accounting.